

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

חשב מלווה מטעם משרד הפנים
תיקוני חקיקה לשם הסדרת מינויו של חשב
מלווה בתאגיד עירוני

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: אורי טל

כ"ב בשבט התשס"ח

29 בינואר 2008

אישור: עמי צדיק, ראש המחלקה לפיקוח תקציבי

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

מבוא

מסמך זה הוכן לקראת דיון בוועדת הפנים והגנת הסביבה ב-30 בינואר 2008 בנושא הצעת חוק להסדרת מינויו של חשב מלווה לתאגיד עירוני.

הצעות לתיקוני חקיקה בנושא זה שולבו בהצעת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008), התשס"ח-2007, בסעיפים 5(2) ו-6(1). ב-15 בנובמבר 2007 פוצלו תיקוני החקיקה המוצעים מחוק ההסדרים והובאו להליך אישור נפרד בוועדות הכנסת הרלוונטיות. סעיף 5(2) מובא, כאמור, לדיון בפני ועדת הפנים והגנת הסביבה.

היועצים המשפטיים של ועדת הפנים והגנת הסביבה הכינו נוסח חדש להצעת החוק הנדונה, אולם מהות ההצעה זהה.

לרשימת הרשויות המקומיות שיש להן חשבים מלווים מטעם משרד הפנים ראו נספח.¹

1. הסיבות למינוי חשב מלווה

סעיף 142ב לפקודת העיריות מסמך את שר הפנים למנות לרשות מקומית חשב מלווה לאחר עריכת שימוע לראש הרשות.² מינוי חשב מלווה בא לענות על הצורך במנגנון ביקורת על הוצאת הכספים ברשות המקומית, וכן להנחיל בה דפוס התנהלות תקין.³ הסיבות המנויות בחוק למינוי חשב מלווה:⁴

- שיעור גירעון שוטף של 10% או יותר ושיעור גירעון מצטבר של 15% או יותר ;
- תקציב הרשות המקומית או עניינה הכספיים האחרים מנוהלים, לדעת השר, באורח לא תקין או שלא בהתאם להוראות כל דין ;
- קיימות נסיבות מיוחדות שבגינן דרוש, לדעת השר, למנות חשב מלווה לשם הבטחת ניהול כספי תקין.

2. בחירת החשב המלווה

בהמשך סעיף 142ב לפקודת העיריות נכתב כי שר הפנים, בהסכמת שר המשפטים, יקבע תנאי כשירות ופסלות לכהונה של חשב מלווה. למשרד הפנים יש "נוהל מאגר חשבים מלווים" מ-20 במאי 2007, אשר בא להסדיר את אופן ניהול מאגר החשבים המלווים ואת אופן הפנייה אל מועמדים מתוך המאגר. כל זאת, "בהתחשב בכך שתפקיד החשב המלווה מהווה משרת אמן ממדרגה ראשונה מחד, ובמחויבותו של משרד הפנים לסבב מחזורי הוגן ולשוויוניות על-פי חוק חובת המכרזים מאידך."⁵

¹ שמעון תורגימן, כתיבה ועריכה, "מדריך לחשב המלווה", באתר המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, [http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/publications.nsf/6E600BAF684ACAD2422569440020A73E/9548EC8B325DD0D64225719100486C70/\\$FILE/Publications.pdf](http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/publications.nsf/6E600BAF684ACAD2422569440020A73E/9548EC8B325DD0D64225719100486C70/$FILE/Publications.pdf), ינואר 2007.

² נושא החשב המלווה עוגן בחוק ההסדרים של שנת 2004, כלומר, התיקון הרלוונטי בפקודת העיריות הוא משנת 2004.

³ מתוך נהל עבודה וקווים מנחים לתפקיד החשב המלווה ברשות.

⁴ סעיף 142ב לפקודת העיריות.

⁵ משרד הפנים, נהל מאגר חשבים מלווים, מתוך אתר האינטרנט של משרד הפנים, www.pnim.gov.il, תאריך כניסה: 29 בינואר 2008.

אחת לשנה משרד הפנים מפרסם הודעה על פתיחת מאגר חשבים מלווים למשך חודש. תנאי הסף לכניסה למאגר החשבים המלווים:

1. "ניסיון חיובי בתפקיד גזבר ברשות מקומית או מנכ"ל ברשות גדולה (עירייה) בתקופה שמעל חמש שנים. ככלל, הנמנים על קבוצה זו יקבלו עדיפות על-פני אחרים וזאת בשל הידע הספציפי הרלוונטי לנושא.

או

2. בעל תואר אקדמי במדעי החברה, רצוי רואה-חשבון ו/או כלכלה ו/או מינהל עסקים ובנוסף ניסיון מקצועי וניהולי של 5 שנים לפחות בשלטון המקומי בתפקיד משמעותי בנושאים כספיים".

לצד תנאי הסף הללו מצוין כי "יודגש כי אין בפרסום הודעה זו ופתיחת המאגר כדי לחייב מינוי מי ממגשי המועמדות או להגביל את סמכותו ושיקול דעתו של שר הפנים לרבות בכל הנוגע לאפשרות למנות חשבים מלווים לרשויות, אשר לא יגישו את מועמדותם במסגרת הליך זה."

לדברי גבי אתי הראלי, עוזרת מנכ"ל משרד הפנים, מועמד אשר לא עבר את הליך הבחירה הרגיל אלא נבחר בידי שר הפנים חייב לעמוד בתנאי הסף האמורים לעיל. לדבריה, אם המועמד אינו עומד בתנאי הסף, המינהל לשלטון מקומי לא יאשר לוועדת המכרזים למנותו לתפקיד חשב מלווה.⁶

לאחר שהמינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים הוציא מהמאגר את מי שאינם מתאימים, החשבים המלווים נשלפים ממנו בהתחשב בגורמים אלו:⁷

- השתייכות לקבוצת עדיפות מס' 1, כפי שהוגדרה לעיל.
- סמיכות של מקום מגוריו של החשב המלווה לרשות המקומית.
- עדיפות ליועצים שמשרד הפנים לא העסיק כלל.
- עדיפות ליועץ שרשום במאגר לפני יועץ אחר (FIFO).
- יתרון מסוים יינתן לבוגרי קורס חשבים מלווים של משרד הפנים.
- קיום נסיבות להתאמה בין חשב מסוים לרשות ספציפית.⁸

קודם פרסום הנוהל המוזכר לעיל היה במשרד הפנים נוהל אחר מ-29 בפברואר 2004 שנקרא "מינוי, הפעלה, פיקוח ובקרה חשבים מלווים". נוהל זה עסק גם באופן בחירת החשב המלווה וגם בתפקידיו וסמכויותיו.⁹

3. סמכויות החשב המלווה

סמכויות החשב המלווה מפורטות בסעיף 142ג לפקודת העיריות. להלן תמצית הדברים:

⁶ אתי הראלי, עוזרת מנכ"ל משרד הפנים, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.

⁷ משרד הפנים, נוהל מאגר חשבים מלווים, מתוך אתר האינטרנט של משרד הפנים, www.pnim.gov.il, תאריך כניסה: 29 בינואר 2008.

⁸ יש מקום לבדוק אילו מינויים של חשבים מלווים היו על-פי הנוהל ואילו היו על-פי סמכותו ושיקול דעתו של שר הפנים.

⁹ אתי הראלי, עוזרת מנכ"ל משרד הפנים, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008. מדבריה עולה כי במשרד הפנים עדיין מביאים בחשבון את הנוהל מ-29 בפברואר 2004. במהדורה השנייה של המדריך לחשב המלווה ברשות המקומית נוהל זה כבר אינו קיים. הנוהל העדכני בא להסדיר את אופן בחירת החשב המלווה.

- החשב המלווה, והוא בלבד, ממונה על גביית מסי הרשות המקומית. כל סמכויות עובדי הרשות המקומית בנושא הגבייה מועברות אליו;¹⁰
- לא תינתן הנחה במסי הרשות המקומית אלא אם כן אישר החשב המלווה את החלטת המועצה או ועדת ההנחות בדבר מתן הנחה;
- עובדי הרשות המקומית לא יתחייבו בהתחייבות כספית¹¹ כלשהי מטעמה אלא אם כן ניתן לה אישור מראש של החשב המלווה;
- התחייבות כספית מטעם הרשות המקומית לא תחייב אותה אלא אם כן חתם עליה גם החשב המלווה;
- לא יתמנה אדם לעובד הרשות המקומית אלא אם כן החשב המלווה אישר זאת מראש;¹²
- כל הסמכויות שניתנו לגובה ממונה יימסרו לחשב המלווה;¹³
- הסמכות להעביר כספים מסעיף אחד שבתקציב למשנהו, באישור שר הפנים, נתונה לחשב המלווה;¹⁴
- דבר מינויו של החשב המלווה יצוין בכל מסמך של הרשות המקומית שהוא בעל משמעות כספית או תקציבית;
- ראש הרשות המקומית ועובדיה חייבים למלא אחר הוראות החשב המלווה שניתנו במסגרת סמכויותיו ומכוון.

3.1 חשב מלווה בעל סמכויות מוגברות¹⁵ – לשישה חודשים

לפי פקודת העיריות, שר הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי למנות חשב מלווה בעל סמכויות מוגברות לשישה חודשים אם נוכח לדעת שהרשות המקומית אינה פועלת לביצוע תוכנית ההבראה שאושרה לה ושאינן בסמכויות (הרגילות) הנתונות לחשב מלווה כדי להבטיח את ביצועה.

הסמכויות המוגברות המוקנות לחשב מלווה הן הסמכויות שנתונות לראש הרשות המקומית ולעובדיה לטובת ביצוע תוכנית ההבראה, ובכלל זה:

- פיטורי עובדים;
- התקשרות בהתחייבות כספית בשם הרשות המקומית;
- קבלת אשראי;

¹⁰ אם מונה לרשות המקומית חשב מלווה וטרם מינויו מונה לה גובה ממונה לפי הוראות סעיף 142א(א), יפסיק השר את כהונתו של הגובה הממונה.

¹¹ התחייבות כספית – לרבות בחוזה, בכתב התחייבות, במסמכי תשלום, בהסדר פשרה המוגש לבית-משפט או לבית-דין כדי לקבל תוקף של פסק-דין או בתעודה אחרת.

¹² לא יסרב החשב המלווה לאשר העסקה ותנאי העסקה כאמור אלא משיקולים תקציביים או אם נוכח שהעסקת העובד אינה כדין.

¹³ בעניין גובה ממונה ראו סעיף 142א(ה) לפקודת העיריות.

¹⁴ לעניין העברה מסעיף תקציבי למשנהו ראו סעיף 211 לפקודת העיריות.

¹⁵ מכונה במשרד הפנים: "חשב מלווה פוֹרְטָה".

- הכנת תקציב ותקציב מילואים¹⁶ לרשות המקומית והגשתו לאישור שר הפנים ;
  - הטלת ארנונה כללית על הנכסים שבתחומי הרשות המקומית, וכן הטלת שאר המסים שהרשות המקומית מוסמכת להטיל.
- לדברי גב' אנה חזן מהמינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, כיום אין חשב מלווה בעל סמכויות מוגברות בשום רשות מקומית. לדבריה, פעם אחת בלבד מונה בעבר חשב מלווה בעל סמכויות נרחבות אלו – בעיר-הכרמל. מר דני בוסטין, החשב המלווה של עיר-הכרמל, אישר בשיחה עמנו כי הוא קיבל סמכויות מוגברות לעניין תוכנית ההבראה לשישה חודשים עקב פעילותה של מועצה לעומתית בעירייה. לאחר מכן הוא חזר לשמש חשב מלווה רגיל.¹⁷

3.2. נקודות נוספות בעניין מינוי חשב מלווה¹⁸

- חשב מלווה רשאי לכהן עד שמונה שנים, ולכל היותר חמש שנים באותה רשות מקומית. לאחר פרק זמן זה תהיה לחשב המלווה תקופת צינון בת שנה, אשר בה משרד הפנים לא יעסיק אותו.
- חשב מלווה יפעל במקביל בשלוש רשויות מקומיות קטנות לכל היותר, ברשות מקומית קטנה וברשות מקומית גדולה או בשתי רשויות מקומיות בינוניות.
- מסיבות של ניגוד עניינים, נאסר על החשב המלווה לתת שירותים אחרים ברשויות המקומיות.
- במקרים חריגים ובנסיבות מיוחדות תהיה ועדת המכרזים רשאית לחרוג מהאמור בנוהל שלעיל. מקרים אלו יוצגו בצורה מנומקת לוועדת המכרזים על-ידי המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים.
- מי שמונה לחשב מלווה יידרש להפסיק כל התקשרות שיש לו עם רשויות מקומיות ו/או עם תאגידים בבעלותו.

4. המצב החוקי הקיים בעניין מינוי חשב מלווה לתאגיד עירוני

כאמור, סעיף 142ב לפקודת העיריות מסמיך את שר הפנים למנות חשב מלווה לעירייה כדי להבטיח בקרה על התנהלותה הכספית, אם היא מתנהלת באופן לא תקין. עם זאת, **החוק אינו מסמיך את שר הפנים למנות חשב מלווה לתאגיד עירוני שהקימה הרשות המקומית**. כלומר, חשב מלווה שמונה לעירייה יכול לערוך ביקורת בעירייה, אך אינו עושה כן בחברה עירונית שהקימה העירייה, אף שחלק מפעולות הרשויות המקומיות מתבצעות באמצעות תאגידים עירוניים. הדבר מצמצם את יכולתו של החשב המלווה לבצע בקרה אפקטיבית על דרך התנהלותה של הרשות המקומית ופוגם במימוש התכלית העומדת ביסוד הפיקוח עליה.

¹⁶ לפי סעיף 210 לפקודת העיריות, אם ראה ראש העירייה, בהסתמך על דין-וחשבון שהגיש לו הגזבר, כי המשך פעילות העירייה לפי התקציב המאושר יש בו כדי להביא ליצירת גירעון שוטף בתקציב העירייה, הוא יורה לגזבר, בתוך שבעה ימים מיום קבלת הדין-וחשבון, להכין הצעת תקציב מילואים באופן שיבטיח את מניעת היווצרותו של גירעון שוטף כאמור; הגזבר יכין את הצעת תקציב המילואים בתוך 30 ימים מיום קבלת ההוראה. אם ממונה חשב מלווה בעל סמכויות נרחבות כאמור, הוא מחליף את הגזבר בתפקידים אלו.

¹⁷ דני בוסטין, החשב המלווה של עיריית עיר הכרמל ולשעבר גזבר עיריית כפר-סבא, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008. גם לדעתה של גב' אתי הראלי, עוזרת מנכ"ל משרד הפנים, החשב המלווה של עיר-הכרמל הוא "החשב המלווה פורטה" היחיד שמונה עד כה.

¹⁸ משרד הפנים, נוהל מאגר חשבים מלווים, מתוך אתר האינטרנט של משרד הפנים, www.pnim.gov.il, תאריך כניסה: 29 בינואר 2008.

יצוין כי תאגיד עירוני שמוצע כי יתאפשר למנות לו חשב מלווה אינו כולל איגוד ערים.¹⁹

5. השינוי המוצע

כל סמכויות שר הפנים בדבר מינוי חשב מלווה לעירייה, סמכויות החשב המלווה וההוראות בעניין, יחולו גם על אלו:

- חברה עירונית בבעלות מלאה של עירייה או של עירייה ורשות מקומית אחרת;
- חברה עירונית שאין לה הון מניות;
- תאגיד שאינו חברה אך מתאים להגדרת "חברה עירונית בבעלות מלאה";²⁰

סייג – סמכות זו לא תחול על תאגיד או על חברה שכל מטרתם היא גיוס אשראי לעירייה או לעירייה ולרשות מקומית נוספת.

סעיף 6(1) לחוק ההסדרים מחיל את האמור על מינוי חשב מלווה של חברות עירוניות של עירייה גם על חברות עירוניות של מועצות מקומיות.

6. משמעויות השינוי

היבט נקודתי

משמעות הצעת חוק זו היא הגברת יכולת הבקרה והפיקוח של משרד הפנים על ההתנהלות הכספית בשלטון המקומי. לפי ההצעה, משרד הפנים יוכל למנות חשב מלווה גם לתאגידים עירוניים.²¹

לדברי מר אריה מצליח, מנהל היחידה הכלכלית במרכז השלטון המקומי, עיריות עשויות להקים חברות עירוניות מאחר שאלו פועלות כגוף עסקי למטרת רווח. כמו כן, על חברות עירוניות חלות פחות מגבלות תפעוליות, כגון בנושא גיוס אנשים ועריכת מכרזים. לעיריות גדולות ואיתנות עשויות להיות כמה חברות עירוניות; בתל-אביב למשל יש כ-20 חברות עירוניות.²²

לדברי מר דני בוסטין, החשב המלווה של עיריית עיר-הכרמל, חברות עירוניות מאפשרות לרשויות המקומיות "דרך מילוט" מהבקרה של משרד הפנים.²³ לדבריו, ראשי רשויות מקומיות אף יכולים להעסיק מקורבים ("מינויים פוליטיים") באמצעות החברות העירוניות, ללא פיקוח של החשב המלווה שמונה לעירייה.²⁴

¹⁹ לדברי מר רני פינצי, מנהל המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, למשרד הפנים ידוע על כ-1,300 חברות עירוניות ותאגידים עירוניים בארץ, אולם להערכתו, יש יותר מ-2,000 כאלה. נתון זה הוצג בישיבת הוועדה; ראו פרוטוקול מס' 301 מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה, 30 בינואר 2008.

²⁰ חברה עירונית בבעלות מלאה מוגדרת כחברה עירונית שכל מניותיה וכוח ההצבעה באסיפותיה הכלליות, וכן הזכות למנות בה דירקטורים, הם בידי עירייה או עירייה ורשות מקומית נוספת או יחד עם חברה עירונית בבעלות מלאה אחרת.

²¹ תאגידים עירוניים לדוגמה: החברה הכלכלית אשקלון, החברה הכלכלית אילת, החברה לפיתוח דרום הר-חברון. ראו גם: איגוד מנהלי בחברות העירוניות ברשויות המקומיות, <http://www.calalit.org.il/index.aspx?id=1884>.

²² אריה מצליח, מנהל היחידה לכלכלה ולמידע במרכז השלטון המקומי, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.

²³ יצוין כי במסגרת תוכנית ההבראה שלה, פורקה החברה הכלכלית של עיריית עיר-הכרמל.

²⁴ דני בוסטין, החשב המלווה של עיריית עיר-הכרמל ולשעבר גזבר עיריית כפר-סבא, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.

ראייה כוללת

קשיים כלכליים או ניהול כושל של חלק מהרשויות המקומיות הביאו למינוי חשב מלווה המבקר את פעולותיהן הכספיות. שורשיהם של קשיים כלכליים אלו עשויים להיות מחסור באזורי תעסוקה המניבים ארנונה, היעדר תחבורה ציבורית המקשה השתתפות בכוח העבודה ועוד. בעקבות קשיים כלכליים אלו מונו לרשויות המקומיות חשבים מלווים. דהיינו, אף שפעילותו חשובה, חשב מלווה הוא אמצעי לטיפול בתוצאות הבעיות של רשות מקומית, אך לא לטיפול בשורשי הבעיות שלה.

משמעות נוספת של הצעת החוק היא העסקת חשבים מלווים רבים יותר, ולכך יש השלכות ציבוריות ותקציביות.

7. הערות

מרכז השלטון המקומי מתנגד למתן סמכות לשר הפנים למנות חשב מלווה לתאגיד עירוני, שכן מדובר בהתערבות בעצמאות השלטון המקומי.²⁵

מקורות

שיחות טלפון

- בוסטין דני, החשב המלווה של עיריית עיר-הכרמל ולשעבר גזבר עיריית כפר-סבא, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.
- הראלי אתי, עוזרת מנכ"ל משרד הפנים, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.
- חזן אנה, מנהלת האגף לפיתוח מקומי, המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.
- מצליח אריה, מנהל היחידה לכלכלה ולמידע במרכז השלטון המקומי, שיחת טלפון, 29 בינואר 2008.

מסמכים וחקיקה

- פקודת העיריות.
- תורגימן שמעון, משרד הפנים, "מדריך לחשב המלווה", אתר המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, [http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/publications.nsf/6E600BAF684ACAD2422569440020A73E/9548EC8B325DD0D64225719100486C70/\\$FILE/Publications.pdf](http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/publications.nsf/6E600BAF684ACAD2422569440020A73E/9548EC8B325DD0D64225719100486C70/$FILE/Publications.pdf), ינואר 2007.
- מצליח אריה, מנהל היחידה לכלכלה ולמידע במרכז השלטון המקומי, תגובת מרכז השלטון המקומי על חוק ההסדרים, 30 באוקטובר 2007.
- משרד הפנים, נוהל מאגר חשבים מלווים, מתוך אתר האינטרנט של משרד הפנים, www.pnim.gov.il, תאריך כניסה: 29 בינואר 2008.
- משרד הפנים, נוהל מינוי, הפעלה, פיקוח ובקרה: חשבים מלווים, משרד הפנים, 29 בפברואר 2004.

²⁵ אריה מצליח, מנהל היחידה לכלכלה ולמידע במרכז השלטון המקומי, תגובת מרכז השלטון המקומי על חוק ההסדרים, 30 באוקטובר 2007.

נספח

להלן רשימת הרשויות המקומיות שיש להן חשבים מלווים, לפי מחוזות:

מחוז	שם הרשות
דרום	אופקים
דרום	כסייפה
דרום	לכיש
דרום	מצפה-רמון
דרום	ערערה בנגב
דרום	קריית-גת
דרום	קריית-מלאכי
דרום	תל-שבע
חיפה	אור-עקיבא
חיפה	באקה-אל-ערביה -ג'ת
חיפה	ג'סר-א-זרקא
חיפה	עיר-הכרמל
חיפה	קציר-חריש
חיפה	בסמ"ה
יהודה ושומרון	מעלה-אפרים
ירושלים	גבעת-זאב
ירושלים	מבשרת-ציון
מרכז	אליכין
מרכז	זמר
מרכז	טירה
מרכז	יהוד
מרכז	כפר-ברא
מרכז	כפר-קאסם
מרכז	קלנסואה
מרכז	קריית-עקרון
צפון	אבו-סנאן

אל-שגור	צפון
אעבלין	צפון
בועינה-נוגידאת	צפון
ביר-אל-מכסור	צפון
בית-ג'אן	צפון
בית-שאן	צפון
בסמת-טבעון	צפון
ג'דיידה-מכר	צפון
ג'ולס	צפון
דבוריה	צפון
דיר-חנא	צפון
זרזיר	צפון
חורפיש	צפון
חצור	צפון
טובא-זנגרייה	צפון
טורעאן	צפון
יבניאל	צפון
יאנוח-ג'ת	צפון
ירכא	צפון
יסוד-המעלה	צפון
כאבול	צפון
כעביה-טבש	צפון
כפר-יאסיף	צפון
כפר-מנדא	צפון
מג'אר	צפון
מגדל	צפון
מסעדה	צפון
מעיליא	צפון
משהד	צפון
נחף	צפון
נצרת	צפון

צפון	סאג'ור
צפון	סחנין
צפון	עילבון
צפון	עילוט
צפון	עין-מאהל
צפון	עראבה
צפון	פסוטה
צפון	פקיעין
צפון	צפת
צפון	קריית-שמונה
צפון	ראמה
צפון	ריינה
צפון	שבלי
צפון	שעב
צפון	שפרעם
צפון	תמרה
תל-אביב	אור-יהודה
תל-אביב	אפעל

